

PM 2004 RI (Dnr 314-3381/2003, 314-3483/2003, 314-3516/2003, 314-3543/2003, 125-3818/2003)

Svar på skrivelser från Danderyds kommun, Lidingö stad, Österåkers kommun, Tyresö kommun och Täby kommun angående miljöavgifter/trängselavgifter

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Skrivelser från Danderyds kommun, Lidingö stad, Österåkers kommun, Tyresö kommun och Täby kommun angående miljöavgifter/trängselavgifter anses besvarade med vad som anförts i denna promemoria.
2. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att besvara ytterligare inkommande skrivelser i samma ämne med hänvisning till denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Bakgrund

Skrivelser har inkommit från Danderyds kommun av den 21 oktober 2003, Lidingö stad av den 22 oktober 2003, Österåkers kommun av den 16 oktober 2003, Tyresö kommun av den 19 september 2003 och Täby kommun av den 24 oktober 2003 med begäran om att Stockholms stad inte ska genomföra något försök med miljöstyrande avgifter, *bilaga*.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Kommunfullmäktige beslutade 2 juni 2003 att genomföra ett försök med miljöavgifter i Stockholm under förutsättning av att staten betalar samtliga kostnader i samband med försöket, att intäkterna för försöket återgår till stockholmsregionen för investeringar i kollektivtrafik och i infrastruktur som är förbundet med försöket samt att intäkterna för försöket inte avräknas Stockholm i infrastrukturanslaget. Dessa villkor är i och med regeringens proposition 2003/04:145 uppfyllda.

Jag har vid flera tillfällen under hösten och vintern 2003/2004 inbjudit kranskommunerna till överläggningar om det av kommunfullmäktige beslutade försöket med miljöavgifter. Vid dessa tillfällen har värdefulla diskussioner förts och som framgår i den sk Stockholmsbilagan i regeringens proposition 2003/04:145 har staten i vissa delar lyssnat på de synpunkter som framförts. Exempelvis kommer bilresor mellan Lidingö och övriga länet att vara avgiftsbefriade förutsatt att bilen passerar genom det skattebelagda området i Stockholms kommun inom en viss tid. Av propositionen framgår också att staden och kranskommunerna fått stöd för uppfattningen att Essingeleden skall vara avgiftsbefriad med hänsyn till ledens betydelse för förbindelserna mellan de norra och de södra delarna av Stockholms län samt att vägsträckan är en del

de södra delarna av Stockholms län samt att vägsträckan är en del av E 4 som går genom hela landet från Haparanda till Helsingborg.

I övrigt instämmer jag med och hänvisar till stadsledningskontorets yttrande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Skrivelser från Danderyds kommun, Lidingö stad, Österåkers kommun, Tyresö kommun och Täby kommun angående miljöavgifter/trängselavgifter anses besvarade med vad som anförts i denna promemoria.
2. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att besvara ytterligare inkommande skrivelser i samma ämne med hänvisning till denna promemoria.

Stockholm den 3 juni 2004

ANNIKA BILLSTRÖM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin* och *Mikael Söderlund* (båda m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. bifalla skrivelserna
2. därutöver anföras:

I de grannkommuner som lät genomföra folkomröstningar sade över 80% av medborgarna bestämt nej till biltullar. Resultatet visade också på ett högt valdeltagande, trots att betydligt fler hade rösträtt än vad som är fallet i allmänna kommunalval. Den förkrossande segern för nej-sidan i biltullsomröstningen borde rimligtvis i sig vara skäl nog att i det här läget avbryta projektet. Det experiment som majoriteten i Stockholm nu planerar för går därför stick i stäv med vad en betydande majoritet i regionen anser.

Stockholmsberedningen deklarerade i sin utredningen att ”det är angeläget att avgiftssystemets uppbyggnad speglar de värderingar och behov som är bestående och inte alltför snabbt växlar över tiden”. Folkomröstningsresultat, opinionsundersökningar och svikna vallöften visar tydligt att det idag inte finns något som helst stöd, varken i kranskommunerna eller i staden, för att fortsätta forcera fram försöket. I takt med att protesterna mot biltullarna ökat har frågan också vidgats, från att ha varit en strikt trafikpolitisk fråga, till att bli en fråga om demokrati och medborgligt inflytande.

Biltullar i Stockholm kommer att ställa till stora problem i regionen. Tillväxten riskerar att dämpas, arbetsmarknaden krympa och segregationen öka när experimentet forceras fram. Det är också uppenbart att konsekvenserna av ett sådant försök inte är tillräckligt utredda i dagsläget. Utöver detta finns de demokratiska aspekterna och vetenskapen om att försöket tvingas på Stockholm efter ett förhandlingstaktiskt spel efter 2002 års riksdagsval.

Att kranskommunerna är negativa till det försök som skall inledas i Stockholm är förstäeligt. Biltullarna kommer att öka trängseln på Essingeleden och vid infarter och skapa kaos i kollektivtrafiken. Innan ett sådant experiment påbörjas måste stockholmarna få möjlighet att tycka till om förslaget. Skrivelserna från ovanstående kranskommuner skall därför bilfallas.

ÄRENDET

Österåkers kommun hemställer i en skrivelse daterad den 16 oktober 2003 att: "Stockholms kommun drar tillbaka sin begäran till regeringen om en lagändring som medger ett införande av trängselavgifter i Stockholms kommun innan regionens trafikfrågor kunnat behandlas samlat och i ett långsiktigt perspektiv".

Tyresö kommun hemställer i en skrivelse daterad den 19 september 2003 att: "Stockholms stad avbryter planeringen för införande av trängselavgifter". Om riksdagen ändå beslutar tillåta Stockholms stads försök med trängselavgifter anholder kommunen om att staden beslutar att inte tillämpa den nya lagen. Kommunen anser också att kommuner, som inte beslutat om införande av trängselavgifter, skall garanteras fri väg till och från riksvägnätet.

Lidingö stad begär i en skrivelse daterad den 22 oktober 2003 att "Stockholms stad inte ska genomföra försöket med trängselavgifter".

Danderyds kommun begär i en skrivelse daterad den 21 oktober 2003 att Stockholms stad omedelbart ska avbryta arbetet med att på försök införa trängselavgifter samt att Stockholms stad ska ta initiativ till överläggningar om regionens trafikproblem.

Täby kommun hemställer i en skrivelse daterad 24 oktober 2003 att Stockholms stad snarast avbryter upphandlingsarbete för införande av trängselavgifter vid årsskiftet 2004/2005 och istället söker samarbete med länskommunerna för att finna andra lösningar på trafikproblemen.

REMISSER

Skrivelserna har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, daterat den 19 december 2003, har i huvudsak följande lydelse.

Av förarbetena i ärendet framgår att ett försök med miljö- avgifter i stockholmstrafiken är ett avgörande steg i strävandena att avhjälpa de trafikproblem, som hämmar hela regionens utveckling. De kan därutöver bidra till att förbättra luftens kvalitet och därmed bidra till ett bättre hälsoläge för regionens invånare. Syftet med avgifterna är således att effektivisera regionens transportsystem med en åtgärd som kan få snabb effekt. På kort sikt finns inga verkningfulla åtgärder att ta till, som kan få bukt med trängselproblemen. Avgifterna skall också ses i ett långsiktigt strategiskt sammanhang som tillsammans med nya vägar och förbättrad kollektivtrafik kan bidra till att tillgodose kraven på god tillgänglighet i stockholmregionen.

Vid avgiftssättningen tas särskild hänsyn till Lidingös geografiska läge.

Lagstiftningsåtgärderna har initierats på statlig nivå och ej på initiativ från Stockholms stad.

Besluten om införande av miljöavgifter har tagits av stadens högsta beslutande organ och är därmed väl förankrade. Planeringsarbetet har därefter drivits vidare med upphandling av erforderlig utrustning och övriga administrativa förberedelser. De argument, som anförts mot försöket har prövats med anledning av motioner om folkomröstning före genomförandet. Staden har fastslagit ståndpunkten att folkomröstning skall genomföras efter det att miljöavgifter har genomförts på försök.

Länsrätten har i dom 2003-11-28 (Mål nr10407-03) avslagit överklaganden angående kommunfullmäktiges beslut 2003-06-02 grundat på laglighetsprövning enligt KL 10 kap. 8 §. Klagandena hade gjort gällande att beslutet inte tillkommit i laga ordning och att det inte hänfört sig till en kommunal angelägenhet, att kommunen överskridit sina befogenheter samt att beslutet strider mot lag eller annan författning. Domen anger att överklagandena inte kan bifallas på någon av dessa grunder.

Länsrättens dom klargör således att det saknas anledning att på rättsliga grunder avbryta planeringen för införande av miljöavgifter.

Skrivelser från ett antal förortskommuner torde härmed kunna anses besvarade med överlämnande av detta tjänsteutlåtande.

Ytterligare skrivelser av samma innebörd torde kunna besvaras av stadsdirektören med hänvisning till vad här anförts.